

Regeringens proposition

1979/80:134

med förslag till organisation av verksamheten vid Musikaliska akademins bibliotek, Musikmuseet och Svenskt musikhistoriskt arkiv;

beslutad den 20 mars 1980.

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

JAN-ERIK WIKSTRÖM

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att verksamheten vid Musikaliska akademins bibliotek, Musikmuseet och Svenskt musikhistoriskt arkiv den 1 juli 1981 organiseras som en ställig myndighet under en gemensam styrelse.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1980-03-20

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Bohman, Mundebo, Wikström, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelson, Danell, Petri

Föredragande: statsrådet Wikström

Proposition om organisation av verksamheten vid Musikaliska akademiens bibliotek, Musikmuseet och Svenskt musikhistoriskt arkiv.

1 Inledning

Genom beslut den 5 april 1979 tillkallades en kommitté¹ (U 1979:39) med uppdrag att utreda frågan om hur Musikaliska akademiens bibliotek, Musikhistoriska museet och Svenskt musikhistoriskt arkiv bör organiseras. Kommittén avlämnade i december 1979 betänkandet (Ds U 1979:17) Musikaliska akademiens bibliotek, Musikmuseet och Svenskt musikhistoriskt arkiv förslag till organisation och huvudmannaskap.

Kommittén föreslår att de tre institutionerna inordnas i en ny statlig myndighet. Styrelsen för den nya myndigheten bör ha ett övergripande ansvar för verksamheten motsvarande vad som gäller för andra liknande myndigheter på kulturområdet. Uppgiften som chef för myndigheten bör knytas till styrelsens ordförande.

I fråga om nuvarande förhållanden och den närmare innebörden av kommitténs förslag får jag hänvisa till en sammanfattning av betänkandet, vilken bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av statskontoret, byggnadsstyrelsen, riksrevisionsverket (RRV), kungl. biblioteket, statens kulturråd, universitetet i Lund, humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet, delegationen för vetenskaplig och teknisk informationsförsörjning, Musikaliska akademien, Stiftelsen Musikhistoriska museet, Svenskt

¹ Departementsrådet Gunnar Svensson, organisationsdirektören Olov Höglund, studierektor Jan Persson (t. o. m. den 31 augusti 1979), kanslichefen Carl-Erik Virdebrant samt departementssekreteraren Ulf Öhman (fr. o. m. den 1 september 1979).

musikhistoriskt arkiv, Stiftelsen Nordiska museet, Sveriges orkesterföreningars riksförbund (SOR), Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO) samt Centralorganisationen SA-CO/SR (SACO/SR).

En sammanställning av remissyttrandena bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 2*, till vilken jag ber att få hänvisa.

Jag anhåller att nu få ta upp dessa frågor.

2 Föredragandens överväganden

Musikaliska akademien har sedan slutet av 1700-talet intagit en central position inom svenskt musikliv. Under senare tid har delar av de statliga myndighets- och ansvarsfunktioner som akademien tidigare haft flyttats över på andra samhällsorgan. Detta gäller främst tillsynsansvaret för landets orkesterverksamhet och den högre musikutbildningen. Frågan om att även avlasta akademien ansvaret för dess omfattande biblioteksverksamhet har diskuterats i olika sammanhang. Musikhistoriska museets verksamhet bedrivs i form av en stiftelse med en nära anknytning till Musikaliska akademien. Såväl administrativt som i fråga om verksamheten finns också ett nära samband mellan akademien och Svenskt musikhistoriskt arkiv, som bedriver dokumentations- och informationsverksamhet på musikområdet.

De tre institutionerna utgör tillsammans en betydelsefull tillgång i det svenska musiklivet. Den fortsatta utvecklingen av verksamheten är därmed också ett viktigt allmänt intresse. Således är såväl biblioteks- och museiverksamheten som den vid Svenskt musikhistoriskt arkiv bedrivna dokumentationsverksamheten av stor betydelse för forskningen och den högre undervisningen. Samtidigt är verksamheten av betydelse ur allmänt kulturpolitisk synpunkt. I detta sammanhang finns det anledning att erinra om bibliotekets utlåning av orkesterverk till landets orkesterföreningar, bibliotekets och museets insatser för tidstrogen presentation av musik samt den utåtriktade utställnings- och informationsverksamheten.

Organisationsfrågorna för Musikaliska akademiens bibliotek, Musikhistoriska museet och Svenskt musikhistoriskt arkiv har diskuterats under lång tid. I en särskild skrivelse till regeringen från Musikaliska akademien i juni 1978 föreslogs att de tre institutionerna skulle sammanföras till en ny statlig administrativ enhet. Härigenom skulle akademien kunna avlastas uppgifter av myndighetskaraktär och mera fristående kunna fullfölja sin allmänt musikfrämjande verksamhet. Med anledning av bl. a. denna skrivelse har en särskild kommitté närmare utrett de allmänna förutsättningarna för en gemensam organisation för de tre berörda institutionerna.

Kommittén har föreslagit att Musikaliska akademiens bibliotek, Musikhistoriska museet och Svenskt musikhistoriskt arkiv skall föras samman

†1 Riksdagen 1979/80. I saml. Nr 134

till en gemensam statlig myndighet. Förslaget har genomgående tillstyrkts av remissinstanserna, däribland Musikaliska akademien och statens kulturråd.

Efter den behandling som organisationsfrågorna nu fått är det tydligt att väsentliga fördelar står att vinna genom en samordning av de tre berörda institutionerna. Härigenom får man bättre möjligheter såväl att utveckla samarbete i frågor av gemensamt intresse som att rationalisera verksamheten, främst på det administrativa området. Som framhållits av kommittén bedrivs bl.a. utbildnings- och kulturverksamhet i många fall i myndighetsform. Tillämpning av de regler beträffande organisation, personal, ekonomi m. m. som gäller för myndigheter har i andra sammanhang visat sig vara väl förenlig med de krav på frihet och självständighet som krävs för kulturinstitutionernas verksamhet.

Jag förordar för egen del att en ny statlig myndighet tar över verksamheten vid Musikaliska akademiens bibliotek, Stiftelsen Musikhistoriska museet och Svenskt musikhistoriskt arkiv. Myndigheten bör, under förutsättning att erforderliga avtal kan träffas rörande institutionernas samlingar m. m., inrättas den 1 juli 1981. Jag avser att senare återkomma till regeringen i olika frågor som rör den nya myndighetens organisation m.m. I det följande vill jag allmänt beröra de huvudsakliga utgångspunkterna för det fortsatta förberedelsearbetet.

Kommittén har utgått från att de i den blivande myndigheten ingående institutionerna utåt i hög grad kommer att framträda under sina egna namn. Musikhistoriska museet använder numera benämningen Musikmuseet. Något förslag om särskild gemensam benämning på den nya myndigheten har inte framlagts. Jag utgår ifrån att namnfrågan kommer att behandlas ytterligare i det fortsatta förberedelsearbetet.

Kommitténs förslag till struktur för den nya myndigheten gäller främst ledningen av verksamheten samt utformningen av det administrativa arbetet. Däremot berörs inte de ingående institutionernas organisation i någon större utsträckning. Den biblioteks-, musei-, arkiv- och dokumentationsverksamhet som bedrivs i resp. institution förutsätts i inledningsskedet efter upprättandet av den nya myndigheten fortsätta i stort sett i oförändrad form. Statskontoret och riksbibliotekarien har påpekat att gränsdragningen mellan de tre institutionerna kan diskuteras, då likartade uppgifter, t. ex. på arkivområdet, finns i mer än en av dessa. Delegationen för vetenskaplig och teknisk informationsförsörjning anser att det ur funktionell synpunkt kunde vara lämpligt att dela upp verksamheten i endast två enheter, nämligen dels i en biblioteksinriktad del, avseende även museets arkiv och bibliotek och Svenskt musikhistoriskt arkiv, dels i en museidel. Enligt min mening kan det finnas anledning att i ett senare sammanhang ytterligare pröva frågor om den lämpligaste arbetsfördelningen och organisationen inom myndigheten. I samband härmed bör också de synpunkter rörande verksamhetens utveckling som tagits upp i utredningsarbetet och i remissvaren tas upp till fortsatt behandling.

Kommitténs förslag beträffande den nya organisationen innebär att arbetet inom myndigheten skall vara fördelat på verksamhetsmässigt fristående institutioner. Myndigheten som helhet skall ledas av en styrelse och en gemensam chef. För vissa administrativa uppgifter skall finnas en gemensam kanslifunktion. Styrelsen föreslås få högst sju ledamöter med i första hand samhällelig och kulturpolitisk bakgrund. Styrelsen skall på ungefär samma sätt som gäller för andra kulturmyndigheter ha det övergripande ansvaret för verksamheten. Beträffande chefsfunktionen i verksamstadgans mening har kommittén uttalat sig för att denna knyts till såväl en gemensam chef som till institutionscheferna. Den gemensamma chefsuppgiften bör enligt förslaget vara en deltidsuppgift för styrelsens ordförande.

I ett avsnitt om hur institutionerna skall fungera inom myndighetens ram anger kommittén att resp. chef principiellt sett har tre huvuduppgifter, nämligen att svara för ledningen av verksamheten vid institutionen, att ansvara för forsknings- och utvecklingsarbete samt att ansvara för institutionens medverkan i myndighetens gemensamma arbete. Med den föreslagna konstruktionen har institutionscheferna en viktig uppgift som föredragande i styrelsen på sina resp. områden. Kommittén betonar betydelsen av att institutionerna samverkar i arbetsuppgifter som är av likartad karaktär och att enskilda medarbetares specialkunskaper vid behov utnyttjas på olika håll i organisationen. Behovet av särskilda rådgivande organ för de olika institutionerna berörs också av kommittén.

I ett särskilt avsnitt behandlar kommittén de uppgifter som bör läggas på den gemensamma kanslifunktionen, i vilken nuvarande administrativa resurser skall samordnas. Den förutses fungera som ett serviceorgan åt styrelsen och institutionerna. I uppgifterna ingår att biträda styrelsen i dess arbete samt att svara för olika förvaltningsfrågor av arbetsrättslig, personaladministrativ, ekonomisk och allmänt arbetsteknisk natur.

Jag anser att kommittén i de här berörda organisationsfrågorna angett hållbara grunder för det fortsatta förberedelsearbetet. Omorganisationen medför att ansvaret för de samlingar av olika slag som finns i Musikaliska akademiens bibliotek, Musikmuseet och Svenskt musikhistoriskt arkiv förs över från nuvarande huvudmän till den nya statliga myndigheten. Därvid aktualiseras vissa frågor som är av den art att de bör lösas genom förhandlingar mellan berörda parter. Jag avser att ge statens förhandlingsnämnd i uppdrag att ta upp sådana förhandlingar. I anslutning härill vill jag i det följande allmänt beröra några frågor som därvid aktualiseras.

Samlingarna i Musikaliska akademiens bibliotek har vuxit fram successivt sedan 1770-talet. I stor utsträckning har denna tillväxt berott på att särskilt musikalier överlämnats till biblioteket som gåva eller deposition från enskilda personer och sammanslutningar. Intresset hos tonsättare och andra för att överlämna material beror i hög grad på den ställning akademien intagit i svenskt musikkiv. Omhändertagandet av arkivmaterial *m. m.* har utgjort en viktig del i akademins musikkvårdande verksamhet. Även Musikmuseet har en liknande ställning i svenskt musikkiv.

Under senare tid har de statliga anslagen spelat en avgörande roll när det gäller utbyggnaden av samlingarna. Vid inrättande av den nya myndigheten blir det statliga ansvaret för accessionen än mer markerat.

En särställning i samlingarna intar vissa större depositioner. Således har Sveriges orkesterföreningars riksförbund i biblioteket deponerat ett betydande orkestermaterial som successivt kompletteras genom organisationens försorg. Härigenom kan biblioteket förse orkesterverksamheten i landet med notmaterial. I Musikmuseet har bl. a. Nordiska museet och Musikaliska akademien ett par större depositioner.

Vid sin bedömning av hur den nya myndigheten skall förfoga över samlingarna har kommittén uttalat att det är lämpligt att den nya myndigheten i så stor utsträckning som möjligt kommer att äga dessa. Inrättandet av den nya myndigheten innebär att staten i princip tar ett samlat ansvar för biblioteks-, musei- och arkivverksamheten. Verksamheten kommer i sin nya form att drivas på de grunder och med den expertis för vård och utnyttjande av samlingarna som gäller för annan offentlig verksamhet på området. Det är givetvis angeläget att den nya myndigheten från dessa utgångspunkter får så stor frihet som möjligt att förfoga över olika delar av samlingarna.

För de delar av samlingarna, som f. n. är depositioner från enskilda personer eller sammanslutningar, behövs särskilda överenskommelser inför överflyttningen till den nya myndigheten. Vad särskilt gäller Sveriges orkesterföreningars riksförbunds samlingar utgår jag från att nuvarande verksamhet med stöd av biblioteket skall kunna fortsätta inom ramen för den nya myndigheten i ett nära samarbete med förbundet.

3 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna att en myndighet inrättas för verksamheten vid Musikaliska akademiens bibliotek, Musikmuseet och Svenskt musikhistoriskt arkiv.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

Sammanfattning av betänkandet (Ds U 1979:17) Musikaliska akademiens bibliotek, Musikmuseet och Svenskt musikhistoriskt arkiv förslag till organisation och huvudmannaskap.

Utredningen har enligt direktiven haft till uppgift att klarlägga hur verksamheten vid Musikaliska akademiens bibliotek, Musikhistoriska museet och Svenskt musikhistoriskt arkiv skall kunna administrativt samordnas inom en gemensam organisation med staten som huvudman samt även pröva den lämpligaste formen för detta huvudmannaskap. En precisering bör göras av vilka tillgångar och vilken verksamhet som skall föras över till det nya organet. Av särskild betydelse är sistnämnda fråga för Musikaliska akademiens bibliotek som f. n. utgör en integrerad del av akademins verksamhet. I detta sammanhang bör utredningen klarlägga vilka konsekvenser en sådan förändring medför för akademins verksamhet i övrigt. Utgångspunkt för omorganisationen bör enligt direktiven vara att de tre enheter som förs samman i den gemensamma organisationen skall kunna fungera självständigt under ledning av en gemensam styrelse.

Under 1970-talet har vid flera tillfällen olika utredningar tagit upp diskussioner om ändrat huvudmannaskap för Musikaliska akademiens bibliotek och Musikhistoriska museet. När det gäller det projekt som bedrivs vid Svenskt musikhistoriskt arkiv har särskilda framställningar givits in till utbildningsdepartementet om åtgärder för att säkra arkivets fortsatta verksamhet.

Musikaliska akademien har i skrivelse till utbildningsdepartementet i juni 1978 föreslagit att de tre institutionerna sammanförs till en administrativ enhet under statligt huvudmannaskap.

Nuläge

Musikaliska akademien skall enligt sina stadgar främja tonkonsten och vårda musiklivet. Akademien skall även följa utvecklingen på musiklivets olika områden inom och utom landets gränser samt i övrigt ta initiativ som främjar den svenska musikkulturen. En viktig uppgift för akademien är den utåtriktade verksamheten, särskilt att utveckla kontakterna med utländskt musikliv. För detta finns ett särskilt utlandssekretariat vid akademien. Ur särskilda fonder lämnar akademien betydande stöd till musikutbildningen genom sin stipendieverksamhet. Under år 1978 uppgick detta stöd till 900 000 kr.

Vid akademins kansli finns fyra tjänster. När vakans uppkommer på tjänst vid kansliet skall akademins styrelse till regeringen anmäla detta och

redovisa om fortsatt behov av tjänsten finns. Av akademins statsbudgetanslag för budgetåret 1979/80 avser 966 000 kr. akademins verksamhet. Till gemensamma kostnader vid akademien och biblioteket har för samma budgetår anvisats 676 000 kr. Från statsbudgetanslaget Bidrag till internationellt kulturutbyte erhöll akademien för samma budgetår 40 000 kr. för internationell kontaktverksamhet.

Musikaliska akademiens bibliotek är landets enda offentliga specialbibliotek för musikkultur och musiklitteratur och har i första hand till uppgift att betjäna forskning och undervisning på musikens område. Därutöver skall biblioteket i mån av resurser ge service åt enskilda personer och sammanlutningar. Verksamheten vid biblioteket regleras i stadgarna för Musikaliska akademien. Inom akademins styrelse finns ett särskilt arbetsutskott för beredning av biblioteksärenden. Biblioteket är internt organiserat på fyra enheter. Bibliotekets samlingar består f. n. av ca 40 000 band musikkultur, 200 000 musiklitteratur, 20 000 brev och 10 000 handskrifter. Biblioteket är internationellt känt för sina samlingar av äldre musiktryck och handskrifter från 1500-, 1600- och 1700-talet. I samlingarna ingår många depositioner bland vilka särskilt märks närmare 2 000 orkesterverk, som tillhör Sveriges orkesterföreningars riksförbund (SOR). Biblioteket svarar för katalogisering samt utlåning av orkesterverk till SOR-orkestrarna. Låneverksamheten omfattade för år 1978 närmare 170 000 lån, varav 135 000 fjärrlån. Antalet besök kan uppskattas till omkring 22 000. Utlåningen till orkesterföreningar uppgick till 115 000 (varje orkesterstämma räknas som ett lån).

Tjänsterna vid biblioteket är statligt reglerade. Vid biblioteket finns 19 tjänster, varav en överbibliotekarie och nio handläggare. När vakans uppkommer på tjänst vid biblioteket skall tjänsten uppehållas med vikarie. Av akademins statsbudgetanslag för budgetåret 1979/80 avser 2 008 000 kr. bibliotekets verksamhet och 676 000 kr. gemensamma kostnader vid akademins kansli och bibliotek. Till gemensamma kostnader har därvid förts utgiftsposterna för bl. a. lokaler, sjukvård och reseersättningar.

Musikhistoriska museet är i form av en stiftelse knutet till Musikaliska akademien. Museet är landets enda specialmuseum för musik och ser som sin uppgift att främja musiken, musikintresset och musikvetenskapen, särskilt avseende musikinstrument. Museet bedriver sin verksamhet genom utställningar, konserter och musikpedagogiska program, forskning och dokumentation samt genom utgivning av publikationer. Museets samlingar omfattar f. n. ca 5 000 föremål, framför allt musikinstrument men även en samling grammofonskivor och tonband.

Instrumentalsamlingens äldsta bestånd utgörs av en värdefull donation av Carl Claudius omfattande 35 instrument. Betydande tillskott har museet på senare år fått i Daniel Fryklunds samling om 763 instrument och Nordiska museets deposition av en instrumentalsamling om ca 1 000 instrument. Museet har det största musikarkivet i landet. Arkivet består bl. a. av ca 23 000

uppteckningar av svensk folkmusik, spelmansböcker från 1700- och 1800-talet samt en samling musikalier med handskrifter och äldre tryck. Ljudarkivet innehåller bl. a. ca 18 500 bandinspelningar, fonografrullar med folkmusik, pianolarullar och grammofonskivor. Museets konsertverksamhet är ett medel för museet att sprida kännedom om olika tiders uppförandep Praxis och om olika musikkulturer. Under år 1979 flyttade museet in i Kronobageriet, där de nya basutställningarna nu håller på att arbetas fram. Museet skall enligt gällande planer öppnas för allmänheten under våren 1980, då en första utställningstapp beräknas vara klar.

Vid museet finns 21 befattningar, varav en museichef och nio handläggare. För budgetåret 1979/80 uppgår statsbidraget till sammanlagt 4 165 000 kr. Av bidraget avser 2 136 000 kr. lokalhyror och 482 000 kr. engångsanvisningar.

Svenskt musikhistoriskt arkiv startade sin verksamhet under år 1965. Verksamheten finansieras av medel som ställs till förfogande av humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet. Arkivet har till uppgift att bedriva dokumentations- och informationsverksamhet avseende svensk musik och svenskt musikliv bl. a. genom utgivning av musikbibliografier. För detta ändamål har arkivet att bl.a. inventera och katalogisera material om svensk musikhistoria. Beståndet vid arkivet utgörs av kataloger, ett referensbibliotek om ca 1 500 titlar samt en dokumentsamling i form av en excerptsamling och reproduktionsbank för svåråtkomligt eller spritt material. Arkivet skall inte vara en depå för insamlat material utan fungerar i förekommande fall som en genomströmningsstation, där de inkomna handlingarna registreras och lämnas vidare till lämplig institution. Vid arkivet utförs fortlöpande en systematisk bibliografering av all nyutkommen svensk musikk litteratur samt utländsk litteratur som berör svensk musik. Årligen registreras ca 1 100 titlar. Arkivets verksamhet med källinventeringar avser främst att inventera och registrera sådana bestånd i arkiv, bibliotek och museer som har särskild betydelse för forskningen i svensk musikhistoria.

Vid arkivet är anställda sex personer. För budgetåret 1979/80 uppgår bidraget till arkivet från humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet till sammanlagt 470 000 kr.

Utredningens överväganden och förslag

Kommittén konstaterar att frågor om organisationen av verksamheten vid de tre institutionerna har diskuterats under lång tid. I diskussionen har olika sätt att lösa frågorna tagits upp. I en skrivelse till regeringen i juni 1978 har Musikaliska akademiens styrelse sammanfattat den utdragna diskussionen i organisationsfrågan och bl. a. föreslagit att Musikaliska akademiens bibliotek, Musikhistoriska museet och Svenskt musikhistoriskt

arkiv skulle sammanföras till en ny statlig administrativ enhet. I de remissyttranden som inkommit över skrivelsen har förslaget i huvudsak fått ett positivt mottagande. I 1979 års budgetproposition (prop. 1978/79:100 bil. 12 s. 13 och 84) uttalades att den angivna lösningen borde prövas. Kommitténs direktiv bygger på förutsättningen att de tre institutionerna organisatoriskt skall samordnas under en gemensam styrelse samtidigt som de tre institutionerna verksamhetsmässigt skall behålla sin fristående karaktär.

Kommittén framhåller att institutionerna tillsammans täcker de väsentligaste områdena för biblioteks-, musei-, arkiv- och dokumentationsverksamhet på musikområdet. Kommittén understryker betydelsen av att de tre institutionerna tillsammans kan bilda en enhet till stöd för musiklivet. Behovet av insatser för forskning och utbildning bör därvid kunna tillgodoses i samma utsträckning med den föreslagna samordningen som med andra organisatoriska lösningar. Kommittén utgår ifrån att de ambitioner som hittills präglat verksamheten vid institutionerna fullföljas. Institutionernas uppgifter för forskning och utbildning medför att mål och behov på dessa samhällsområden också måste beaktas i institutionernas verksamhet. Ansvar för den konkreta utformningen av verksamheten blir i första hand en uppgift för institutionerna själva. Den gemensamma organisationen bör utformas i syfte att underlätta den fortsatta utvecklingen av institutionernas arbete. Den fortsatta utvecklingen på det kulturpolitiska fältet kan väntas medföra ett ökat behov av insatser av de tre musikinstitutionerna. Kommittén anser att frågor om verksamhetens organisation inom de olika institutionerna kan på vissa punkter behöva bearbetas såväl i det fortsatta förberedelsearbetet för det nya gemensamma organet som i senare sammanhang. Till dessa frågor hör bl. a. de åtgärder som kan föranledas av att de f. n. splittrade uppgifterna på arkivområdet kan behöva samordnas. Kommittén föreslår att de tre berörda institutionerna på den grund de nu har i verksamhetsmässigt oberoende former inordnas i en gemensam organisation. Kommittén framhåller att en ytterligare precisering av mål och inriktning för verksamheten bör ske i det fortsatta förberedelsearbetet för omorganisationen.

Kommittén har övervägt olika verksamhetsformer för den föreslagna nya myndigheten. Av de tre institutionerna som enligt direktiven skall inordnas i en ny gemensam organisation är Musikaliska akademiens bibliotek f. n. en del av akademiens verksamhet. Akademien kan i förvaltningshänseende närmast jämföras med en stiftelse. Musikhistoriska museet är en stiftelse medan Svenskt musikhistoriskt arkiv slutligen är i formellt avseende ett vetenskapligt projekt som stöds av humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet. Dessa olika verksamhetsformer är historiskt betingade. Vid en omorganisation bör man eftersträva en form som på bästa sätt gör det möjligt att tillgodose de olika krav som numera ställs på verksamhet av detta slag. På den statliga sidan finns ett flertal exempel på

att verksamhet vid små sinsemellan fristående institutioner sammanförts till en gemensam förvaltningsorganisation.

Förutsättningarna för verksamhet i stiftelseform eller som statlig myndighet har förändrats under senare år. I vissa avseenden har dessa båda associationsformer blivit mera enhetliga genom olika lagstiftningsåtgärder som gäller samhället i dess helhet. Som exempel kan nämnas lagarna om anställningsskydd och lagen om medbestämmande i arbetslivet. De skillnader som föreligger sammanhänger främst med att det för verksamheten i myndighetsform utöver allmänna bestämmelser finns särskilda förvaltningsbestämmelser, finansieringsregler och avtal genom vilka förutsättningarna för den statliga verksamheten preciseras. Den svenska förvaltningen är av tradition uppbyggd enligt myndighetsprincipen. De regler som finns är oftast möjliga att tillämpa på ett smidigt sätt för vitt skilda slag av verksamhet. Det har visat sig fullt möjligt att utforma kulturinstitutionernas verksamhet fritt och självständigt inom ramen för det statliga regelsystemet. Enligt kommitténs mening finns det i detta sammanhang inte något behov av att göra särskilda undantag från de allmänna regler som gäller för en statlig myndighet. Kommittén föreslår därför att Musikaliska akademins bibliotek, Musikhistoriska museet och Svenskt musikhistoriskt arkiv organiseras som en statlig myndighet.

Kommittén har övervägt namnfrågan, men inte funnit någon lämplig lösning och anser att frågan bör belysas såväl inom de berörda institutionerna som i den fortsatta beredningen av organisationsfrågan. I detta sammanhang kan noteras att Musikhistoriska museet numera använder benämningen Musikmuseet. Kommittén anser att i avvaktan på en närmare precisering av namnet kan i förvaltnings-sammanhang användas benämningen Musikaliska akademins bibliotek, musikmuseet och svenskt musikhistoriskt arkiv.

Den av kommittén föreslagna omorganisationen påverkar främst ledningen av verksamheten samt utformningen av de förvaltningsmässiga delarna av myndighetens arbete. Däremot berörs inte institutionernas interna organisation och arbetsformer på annat sätt än att vissa administrativa uppgifter kan komma att överföras till en gemensam funktion inom den nya myndigheten. Det allmänna förvaltningsansvar som nu ligger på Musikaliska akademins styrelse beträffande biblioteket samt på styrelserna för museet och arkivet bör i princip flyttas över på en gemensam statlig styrelse. För statliga kulturinstitutioner har – utifrån de allmänna förutsättningar som angavs i 1974 års kulturproposition (prop. 1974:28 s. 318–319 och 342–343) – utvecklats regler för styrelsens funktion. Styrelsen har främst ett övergripande ansvar för frågor om ekonomi, förvaltning och organisation. De nuvarande styrelserna för de tre musikinstitutionerna torde i åtskilliga avseenden ha ett mera direkt inflytande på verksamhetens utformning än vad som blir fallet under en statlig styrelse med ett mer uttalat förvaltningsansvar. Detta kan leda till att institutionernas eget ansvar för

verksamhetens utformning blir större än tidigare, vilket kan medföra ett ökat behov av rådgivande kontakter med experter och organ utanför institutionerna. Den statliga myndigheten som ersätter nuvarande organisationsstruktur bör bestå av en styrelse jämte en chefsfunktion för övergripande ledning och samordning av verksamheten, tre institutioner för biblioteks-, musei- och dokumentationsverksamhet på musikområdet samt en gemensam kanslifunktion.

Ledning och samordning. Kommittén föreslår att den nya myndigheten får en styrelse med högst sju ledamöter. Ledamöterna bör i första hand ha en allmän samhällelig och kulturpolitisk bakgrund. Undervisnings- och forskningsområdena bör också beaktas när ledamöterna utses. Institutionscheferna bör som huvudföredragande företräda sina områden inför styrelsen utan att själva ingå som ledamöter. Styrelsen bör ha ett övergripande ansvar för verksamheten motsvarande vad som gäller för andra liknande myndigheter på kulturområdet. Till styrelsens uppgifter hör således bl. a. viktigare frågor om verksamhetens organisation, arbetsformer och ekonomi. Styrelsen bör vidare besluta om förslag till anslagsframställning, annan framställning till regeringen eller viktigare skrivelser till myndigheter och organisationer. Frågor om tillsättning av tjänst bör i princip tillhöra styrelsens kompetensområde. Övergripande principiella frågor om verksamheten samt i övrigt ärenden som berör mer än en institution bör också hänföras till styrelsens uppgifter. Styrelsen bör i verksamhetsplan och intern budget fastställa de allmänna riktlinjerna för arbetet hos myndigheten och dess institutioner. I instruktionen anges bl. a. hur allmänna verksstadgan skall tillämpas. I övrigt kommer verksamheten att regleras av statens olika förvaltningsbestämmelser och avtal bl. a. med personalorganisationerna. Vid den nya myndigheten måste bestämmelserna om chefsansvaret utformas med hänsyn till institutionschefernas direkta ansvar för verksamheten vid resp. institution. Detta innebär bl. a. att chefsfunktionen i verksstadgans mening i viss mån knyts till institutionscheferna. På den gemensamma chefsfunktionen inom den nya myndigheten kommer dock – utöver ett allmänt ansvar enligt 5 § verksstadgan – att ligga ett ansvar dels för beredande och verkställande åtgärder i de frågor där styrelsen beslutar, dels för beslut i gemensamma förvaltningsfrågor. Beslut som enbart gäller verksamheten vid resp. institution bör institutionschefen ha direkt ansvar för. En mera detaljerad precisering av olika ansvars- och gränsdragningsfrågor bör ske i den arbetsordning och de övriga föreskrifter som en särskild organisationskommitté bör få i uppdrag att utarbeta. Med den föreslagna organisationen av den nya myndigheten synes det inte motiverat att inrätta en särskild tjänst som chef för den gemensamma delen av verksamheten. Kommittén anser att uppgiften som chef för myndigheten – med ansvar enligt 5 § verksstadgan och bestämmelser i instruktionen för myndigheten – bör knytas till styrelsens ordförande som ett arvodesuppdrag vid sidan om annan verksamhet. En sådan lösning kräver att till sty-

relseordförande utses en person med goda förvaltningserfarenheter. Arbetsformer och rutiner inom myndigheten bör utformas med hänsyn till behovet av att begränsa tidsåtgången för ordförandens arbete.

Institutionerna. De tre institutionerna för biblioteks-, musei- och dokumentationsverksamhet på musikområdet bör i princip ta över ansvaret för nuvarande samlingar och verksamhet på sina resp. områden. Genom den organisationsstruktur som föreslås för den nya myndigheten blir det möjligt att avlasta institutionerna uppgifter av förvaltningskaraktär. Sådana uppgifter bör i stället samordnas inom en gemensam kanslifunktion. Härigenom kan institutionerna mera odelat ägna sig åt sina egentliga uppgifter.

Institutionschefen kan sägas i princip ha tre huvuduppgifter, nämligen

- den omdelbara ledningen av verksamheten vid institutionen
- ansvaret för det forsknings- och utvecklingsarbete som föranleds av målet för institutionens verksamhet
- ansvar för institutionens medverkan i myndighetens gemensamma arbete.

Vid fullgörandet av dessa uppgifter bör institutionschefen ha del i det ansvar som annars mera odelat ligger på myndighetens chef. Institutionschefens ställning i detta avseende bör markeras genom särskilda regler i myndighetens instruktion om hur verksstadgans bestämmelser skall tillämpas. Institutionschefen har ansvar för att målet för institutionens verksamhet präglar arbetet och att gemensamma bestämmelser och beslut iakttas. Vidare skall denne med stöd av den gemensamma kanslifunktionen ansvara för ekonomisk förvaltning och andra administrativa uppgifter som finns vid institutionen. Institutionschefen skall också verka för goda arbetsförhållanden och gott samarbete inom enheten. Institutionschefens roll i det gemensamma arbetet innebär att denne är direkt ansvarig inför styrelsen. Institutionschefen skall vara huvudföredragande inför styrelsen i sådana ärenden som gäller institutionen samt delta i det gemensamma beredningsarbetet vid myndigheten. Som ansvarig för utvecklingen av verksamheten vid institutionen har dess chef till uppgift att ta initiativ rörande komplettering samt vård och bearbetning av samlingarna. Innehållet i och formerna för den utåtriktade verksamheten behöver ägnas en fortlöpande uppmärksamhet. Vidare bör kontakt hållas med olika avnämargrupper. Enligt kommitténs mening bör man i det fortsatta förberedelsearbetet överväga om inte institutionerna behöver stödjas i detta arbete av ett rådgivande organ för varje verksamhetsområde. Att institutionerna var för sig har en självständig ställning bör inte hindra att samarbetet utvecklas dem emellan. Detta bör kunna gälla såväl större projekt där myndighetens styrelse kan behöva medverka, som ett mera informellt samarbete där t. ex. specialkunskaper hos medarbetare inom en institution kan behöva utnyttjas även inom en annan. Det kan också visa sig ändamålsenligt att i vissa sammanhang inrätta fasta samarbetsgrupper med personal från olika institu-

tioner. I det gemensamma planeringsarbetet för myndighetens hela verksamhet kommer institutionernas insatser att spela en viktig roll. Institutionerna har att utarbeta det underlag, som skall ligga till grund för bl.a. förslag till anslagsframställning, intern budget och planer för gemensam verksamhet.

Gemensam kanslifunktion. De förvaltningsmässiga delarna inom myndigheten bör organiseras på sådant sätt att institutionschefer och specialister i de frågor som avser institutionernas verksamhet inte i någon större utsträckning belastas med förvaltningsfrågor av teknisk och juridisk karaktär. Likaså bör handhavandet av de mera rutinmässiga delarna av dessa frågor vara så organiserat att det fungerar smidigt och kan avpassas till nya centrala bestämmelser utan att de ansvariga för institutionernas verksamhet behöver medverka annat än i mera väsentliga bedömningsfrågor. För att den avsedda rationaliseringen skall kunna genomföras bör viss arbetskraft som svarar för administrativa frågor vid de olika nuvarande institutionerna knytas till en gemensam kanslifunktion inom den nya myndigheten. För mer speciella frågor kan det bli erforderligt att anlita utomstående expertis samt utnyttja andra former av rådgivning från bl. a. statens arbetsgivarverk. Den gemensamma kanslifunktionen bör i första hand betraktas som ett serviceorgan åt styrelsen och institutionerna. Den bör således inte organiseras som en fristående enhet med en särskild chef. Organisatoriskt bör kansliet underställas styrelsen. Vid kansliet bör finnas en tjänsteman med samordnande uppgifter och ansvar för ledningen av kansliets löpande arbete. Den närmare utformningen av kansliarbetet bör den kommande organisationskommittén arbeta ut förslag om. Det berednings- och servicearbete som kansliet skall svara för blir av mångskiftande karaktär. Kansliet skall biträda med service åt styrelsen samt medverka i och samordna arbetet med förslag till anslagsframställning, intern budget och gemensam verksamhetsplanering. En viktig uppgift för kansliet blir att fortlöpande bevaka arbetsrättsliga frågor och lönefrågor. På kansliet bör även ligga personaladministrativa ärenden och ekonomiärenden samt dit bör även knytas registratorsuppgifter och kontorsdrift. Med hänsyn till myndighetens begränsade resurser kommer det allmänt förvaltningsrättsliga ansvaret att mera direkt behöva knytas till styrelsens ordförande.

Personalfrågor. Kommittén utgår ifrån att den personal som i dag finns anställd vid Musikaliska akademiens bibliotek och Musikhistoriska museet samt Svenskt musikhistoriskt arkiv kommer att erbjudas statlig anställning vid den nya myndigheten. Förslag till intern organisation, befattningsstruktur och befattningsbeskrivningar bör i sedvanlig ordning utarbetas av den organisationskommitté, som föreslagits i det föregående. När det gäller den nuvarande personalens pensionsvillkor synes denna fråga redan vara löst genom att statens allmänna tjänstepensionsreglemente tillämpas vid samtliga institutioner.

Anslagskonstruktion m. m. Kommittén föreslår att verksamheten vid den nya myndigheten finansieras över två statsbudgetanslag, dels ett reservationsanslag för bibliotekets och museets behov av medel till bokinköp, utställningsverksamhet och underhåll av samlingarna, dels ett förslagsanslag till förvaltningskostnader. Under resp. anslag bör eventuellt finnas särskilda anslagsposter som reglerar medelsdispositionerna för varje institution. Vidare föreslår kommittén att Musikaliska akademins allmänna verksamhet i fortsättningen finansieras genom ett särskilt statsbidrag till akademien. Kommitténs förslag innebär även att det nuvarande statsbudgetanslaget till Musikaliska akademien samt delposten 6. Stiftelsen Musikhistoriska museet under statsbudgetanslaget Bidrag till vissa museer utgår ur statsbudgeten fr. o. m. budgetåret 1981/82. Kommittén föreslår att uppdraget att utarbeta förslag till personalorganisation och övriga frågor i samband med den föreslagna samordningen av institutionerna till en gemensam organisation överlämnas till den föreslagna organisationskommittén. Denna bör även få till uppgift att avge förslag till anslagsframställning för den nya myndigheten.

Vissa frågor rörande institutionernas samlingar m. m.

Musikaliska akademins bibliotek

Biblioteket står, såsom namnet antyder, under akademins huvudmannaskap. Bibliotekets äldre samlingar tillkom i huvudsak genom donationer. Först efter år 1900 började staten i större utsträckning att anvisa direkta medel till komplettering av samlingarna. Accessionen sker i dag huvudsakligen med hjälp av statsbidrag, även om gåvor och testamentsdispositioner alltjämt utgör en förhållandevis stor del av bibliotekets nyförvärv. I samlingarna ingår även ett betydande antal depositioner. Med hänsyn till samlingarnas omfattning och rådande katalogiseringsförhållanden i biblioteket har kommittén funnit det vara ett alltför tids- och kostnadskrävande arbete att nu söka genomföra en ingående inventering och uppdelning av egendomen efter äganderättsförhållanden. Förhandlingar bör enligt kommitténs mening snarast inledas med akademien om ett överförande av samlingarna till den nya myndigheten. Utgångspunkten för ett statligt övertagande bör lämpligen vara att det skall avse biblioteket i dess helhet eller, om detta inte är genomförbart, att det kommer att omfatta så stora delar av samlingarna som möjligt. Det är vidare från flera synpunkter önskvärt att den nya myndigheten i så stor utsträckning som möjligt kommer att äga sina samlingar.

Musikhistoriska museet

Stiftelsen Musikhistoriska museet står visserligen i enlighet med ett av staten uppställt villkor för statsbidrags utgående under insecende av Musikaliska akademien, vilket bl. a. avspeglas i stadgarnas bestämmelser om styrelsens sammansättning och räkenskapsredovisningen. Enligt kom-

mitténs bedömning är stiftelsen ändå att anse som en självständig juridisk person. Denna uppfattning delas enligt vad kommittén erfarit även av Musikaliska akademien. Förhandlingar om villkoren för ett överförande av museets verksamhet till statligt huvudmannaskap skall följaktligen ske med stiftelsens styrelse. Sedan avtal träffats torde detta dock med hänsyn till stiftelsens stadgemässiga anknötning till akademien lämpligen bära underställas akademien för formellt godkännande. Museets verksamhet är, som ovan nämnts, numera i huvudsak statsfinansierad. Samlingarna utgörs dock till mycket väsentlig del av donationer resp. depositioner. Kommittén finner det angeläget att så stor del av egendomen som möjligt kan överföras till myndigheten.

Svenskt musikhistoriskt arkiv

Arkivet är ett vetenskapligt forskningsprojekt, finansierat av humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet. Bland arkivets tillgångar ingår – om än i väsentligt mindre utsträckning än vid de båda andra institutionerna – vissa donationer och depositioner. Enligt kommittén bör huvudprincipen även när det gäller arkivet vara att all arkivets egendom förs över till den nya myndigheten.

Musikaliska akademiens framtida uppgifter. Kommitténs förslag att inrätta en ny statlig myndighet innebär att akademien avlastas förvaltningen av Musikaliska akademiens bibliotek och Musikhistoriska museet. Akademien kan därmed odelat koncentrera sin framtida verksamhet till områden där dess insatser bedöms som särskilt värdefulla. Dessa uppgifter är i första hand att utveckla kontakterna med utländskt musikliv, bedriva forskning inom musikområdet, bedriva publikationsverksamhet samt fortsätta arbetet i kommittéer och nämnder. Vidare bör nämnas akademiens uppgift att delta i och arrangera musikkonferenser. En annan väsentlig uppgift för akademien blir att fördela stipendier till musikstudierande, i första hand för studier utomlands. Musikaliska akademien är genom sin uppbyggnad en viktig remissinstans i olika musikfrågor. Akademien förfogar över en bred sakkunskap som kan utnyttjas av statliga och andra organ för råd och bistånd i musikaliska ärenden.

Genomförandet av kommitténs förslag. Kommittén föreslår att Musikaliska akademiens bibliotek, Musikhistoriska museet och Svenskt musikhistoriskt arkiv fr. o. m. den 1 juli 1981 sammanförs till en ny statlig myndighet och att ett principförslag om ett ändrat huvudmannaskap och enhetlig verksamhetsform samt kraven på ledningsfunktioner m. m. vid den nya myndigheten föreläggs riksdagen i en proposition till 1979/80 års riksmöte samt att regeringen ger statens förhandlingsnämnd i uppdrag att förhandla med Musikaliska akademien resp. Stiftelsen Musikhistoriska museet om ett statligt övertagande av biblioteket och museet. Vidare föreslår kommittén att en särskild organisationskommitté får i uppdrag att utarbeta detaljerade förslag om den inre organisationen, personaldimensioneringen

och arbetsfördelningen mellan institutionerna inom den nya myndigheten. Organisationskommittén bör i detta utredningsarbete vidare svara för bl.a. följande uppgifter. Utarbeta slutligt förslag till instruktion, förslag till arbetsordning för verksamheten samt förslag till anslagsframställning för verksamheten avseende budgetåret 1981/82. Organisationskommitténs förslag bör i tillämpliga delar anmälas för riksdagen i 1981 års budgetproposition. En särskild interimstyrelse bör enligt kommittén tillkallas under våren 1981 för uppgiften att utlysa och tillsätta tjänster inom den nya organisationen.

*Bilaga 2***Sammanställning av remissyttrandet över betänkandet (Ds U 1979:17) Musikaliska akademiens bibliotek, Musikmuseet och Svenskt musikhistoriskt arkiv förslag till organisation och huvudmannaskap.****1 Remissinstanser**

Efter remiss har yttrandet över betänkandet avgetts av statskontoret, byggnadsstyrelsen, riksrevisionsverket (RRV), kungl. biblioteket, statens kulturråd, universitetet i Lund, humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet, delegationen för vetenskaplig och teknisk informationsförsörjning, Musikaliska akademien, Stiftelsen Musikhistoriska museet, Svenskt musikhistoriskt arkiv, Stiftelsen Nordiska museet, Sveriges orkesterföreningars riksförbund (SOR), Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO) samt Centralorganisationen SACO/SR (SACO/SR).

Remissammanställning

Samtliga remissinstanser tillstyrker kommitténs förslag att Musikaliska akademiens bibliotek, Musikhistoriska museet och Svenskt musikhistoriskt arkiv organiseras som en statlig myndighet. *Statskontoret* utgår från att myndigheten tillförs statens kulturråds ansvarsområde. Enligt *Musikaliska akademien* är det en förutsättning för den nya myndigheten att verksamheten vid de tre ingående institutionerna kan fortsätta och expandera med den inriktning som hittills präglat verksamheten samtidigt som möjligheterna till samverkan och klarhet i den administrativa hanteringen förstärks. *Statens kulturråd* tillstyrker i stort de av kommittén framlagda förslagen och framhåller att den verksamhet som de tre institutionerna bedriver är nära besläktade och delvis överlappande. Att sammanföra dem i en myndighet anser rådet borde underlätta såväl samarbete som samordning av frågor av gemensamt intresse. Rådet förutsätter att förslaget inte endast innebär en administrativ konstruktion utan att sammanslagningen på sikt medför en reell integration av de tre institutionernas verksamhet.

Organisation

De flesta remissinstanserna bl. a. *statskontoret*, *RRV* och *SACO/SR* stöder kommitténs förslag att myndigheten leds av en gemensam styrelse och att styrelsens ordförande som arvodesuppdrag innehar uppgiften som chef för myndigheten.

RRV framhåller att kommitténs förslag innebär att chefsfunktionen i verksstadgans mening i viss mån knyts till institutionscheferna. På den gemensamma chefsfunktionen kommer enligt förslaget att ligga ett ansvar

bl.a. för beredande och verkställande åtgärder i de frågor där styrelsen beslutar och för beslut i gemensamma förvaltningsfrågor. Beslut som enbart gäller verksamheten vid resp. institution bör enligt kommitténs förslag institutionschefen ha direkt ansvar för. Enligt RRV:s mening kan kommitténs förslag på denna punkt i framtiden förorsaka kompetensvister. RRV framhåller att verkschefens ansvar bör preciseras och anser det vara mest lämpligt att verkschefen tar fullt ansvar utåt och en obesuren rätt att vid behov fatta beslut om hela verksamheten. Vidare anser RRV det bl.a. vara tveksamt att institutionscheferna själva skall ansvara för viss ekonomisk förvaltning. Allt ansvar bör i instruktionen ligga på myndighetens chef. Ansvarförhållanden på underlydande nivåer inklusive eventuell delegation bör regleras i arbetsordning.

Kungl. biblioteket anser det väsentligt att den nybildade myndigheten får en effektiv ledning, som kan svara för erforderlig samordning och finner det önskvärt att man prövar alternativ till den av kommittén skisserade ledningsfunktionen, där styrelsens ordförande samtidigt fungerar som arvoderad chef för myndigheten. *Kungl. biblioteket* kan inte finna att utredningen anfört bärande skäl mot att en av de tre institutionscheferna också utses till myndighetens chef.

LO ställer sig tveksam till kommitténs förslag att chefsfunktionen knyts till en arvodesanställd ordförande och anser att styrelse- och chefsfunktioner så långt som möjligt bör hållas i sär. Vidare framhåller *LO* att i styrelsen bör, förutom facklig representation, ingå representanter för folkbildning och musikområdet. Från det sistnämnda området föreslår *LO* en representation från Svenska musikerförbundet. Den av *LO* föreslagna representationen från folkbildningssektorn kan väl motiveras från bl.a. amatörmusikalisk synpunkt.

Myndigheten bör enligt kommitténs förslag bestå av institutioner för biblioteks-, musei- resp. dokumentationsverksamhet samt en gemensam kanslifunktion. *Statskontoret* finner att de tre verksamheter som föreslås bilda institutioner i den nya myndigheten f.n. har arbetsuppgifter som i viss utsträckning tangerar eller delvis överlappar varandra. En huvuduppgift för den av kommittén föreslagna organisationskommittén bör därför bli att se över arbetsfördelningen inom myndigheten. Först därefter bör enligt statskontoret avgöras om Svenskt musikhistoriskt arkiv bör utgöra en självständig institution eller inordnas i endera biblioteket eller museet. Även *kungl. biblioteket* anser att det mellan Musikaliska akademiens bibliotek och arkivet finns gränsdragningsproblem som inte tagits upp till diskussion av kommittén.

Flera remissinstanser, bl.a. *humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet*, *Musikmuseet* och *Svenskt musikhistoriskt arkiv* framhåller vikten av att de tre institutionerna inom den nya myndigheten får behålla sin självständiga och fria verksamhetsform.

Delegationen för vetenskaplig och teknisk informationsförsörjning anser att ur funktionell synpunkt kan andra organisatoriska lösningar vara tänkbara än de kommittén föreslagit. Verksamheten vid de tre institutionerna kan i stort sett delas upp i en biblioteksinriktad del (vid biblioteket, arkivet samt museets arkiv och bibliotek) och en museiverksamhet. Ett sammanförande av de tre biblioteksdelarna under en gemensam ledning kunde innebära större möjligheter till samordning än den av utredningen föreslagna. Under den gemensamma styrelsen skulle då finnas två enheter: ett musikbibliotek under ledning av en överbibliotekarie och ett musikmuseum under ledning av en erfaren museiman. Delegationen föreslår att en organisation av nämnda slag diskuteras inom den planerade organisationskommittén. Följer man däremot utredningsförslaget, förutsätter delegationen att i direktiven för organisationsarbetet klart uttalas att syftet är en samordning av de tre institutionernas information till forskning och utbildning. Enligt regeringens uppdrag skall delegationen utreda frågan om ett system med ansvarsbibliotek. Delegationen understryker därför betydelsen av att man i det fortsatta utredningsarbetet beaktar institutionernas nationella ansvar vad gäller informationsförsörjningen inom musikområdet.

SOR framhåller bl.a. att det hittills inte varit självklart att nyutgiven (till *Stim* levererad) musik i något exemplar överlämnats till Musikaliska akademins bibliotek på det sätt kungl. biblioteket får litteratur i övrigt. Den nya organisationen kan säkert genomföra dokumentation, men bör samråda med *Stim* om referensexemplar. Enligt *SOR* har biblioteket visat sitt intresse för utökning och bevakning men har hittills hämmats av brist på resurser. Detta hoppas *SOR* inte skall gälla i den nya organisationen. Samtidigt anser *SOR* att Musikmuseet bör erhålla resurser att anordna utställningar i aktuella musikhistoriska ämnen och även för att anordna mindre vandringutställningar, som kunde ställas till orkesterföreningarnas förfogande vid jubileumskonserter eller liknande.

Det gemensamma kansliet föreslås av kommittén svara för service åt styrelsen, arbetsrättsliga frågor och lönefrågor, personal- och ekonomiadministrativa ärenden samt registratorsuppgifter och kontorsdrift. *Statskontoret* finner att den föreslagna organisationskommittén vid uppbyggnaden och dimensioneringen av kansliet särskilt bör pröva möjligheterna att på uppdragsbasis anlita en vårdmyndighet för ekonomi- och personaladministrativa uppgifter. *Statens kulturråd* tillstyrker ett gemensamt kansli under förutsättning att det administrativa arbetet därmed kan rationaliseras och effektiviseras.

Samlingarna

Statskontoret och *Musikaliska akademien* framhåller i sina yttranden att ett förstatligande förutsätter beträffande biblioteket att en uppgörelse träffas med akademien om ett övertagande av samlingarna på motsvarande

villkor som gällt vid förstatligandet av Vetenskapsakademiens och Vitterhetsakademiens bibliotek. Statskontoret anser att överenskommelser vidare måste nås med berörda huvudmän och deponenter – bl.a. Nordiska museet – när det gäller Musikmuseets samlingar.

Delegationen för vetenskaplig och teknisk informationsförsörjning delar kommitténs uppfattning om önskvärdheten av att biblioteket i sin helhet eller åtminstone så stora delar av samlingarna som möjligt överförs till den nya myndigheten och att denna i så stor utsträckning som möjligt kommer att äga sina samlingar. Det vore olyckligt om samlingarna endast skulle bli deponerade av akademien hos den nya myndigheten. Ett sådant arrangemang skulle kunna befaras innebära viss inskränkning av bibliotekets frihet att disponera över samlingarna för utlåning och service till andra institutioner och enskilda.

Nordiska museet framhåller att vid överförandet av kulturföremål mellan museerna intar depositionsförfarandet en helt dominerande ställning och har i dag en mycket stor omfattning. Som exempel nämner museet att museet ensamt har deponerat ca 40 000 inventarienummer på andra museer och självt tagit emot i deposition ca 12 000 inventarienummer. Depositioner sker mellan alla typer av museer, oavsett huvudman. Fasthållandet vid depositionen som instrument för överförande av kulturföremål har sin grund i kulturinstitutionernas tidsperspektiv, som i allmänhet är avsevärt längre än samhällets politiska och ideologiska perspektiv. Kulturinstitutionerna är vanligen mycket gamla institutioner som genomlevt åtskilliga förändringar i åsikter och attityder till sina samlingar och även strukturella förändringar i institutionsväsendets uppbyggnad, som förändrat förutsättningarna för samlingarnas vård och utnyttjande. Ett fullföljande av kommitténs tankegångar att överföra äganderätten till samlingarna till den nya myndigheten skulle således enligt Nordiska museet leda till ett ständigt pågående överförande av äganderätten till delar av samlingarna med åtföljande splittring av ansvaret för dessas vård och nyttjandemöjligheter. En sådan splittring av ansvaret för samlingarna skulle komma att äventyra samlingarnas fortbestånd. I sammanhanget erinrar museet om att bevarandet av kulturarvet är en förutsättning för kommande generationers möjligheter att tillägna sig äldre tiders kultur och erfarenhet.

Vid biblioteket finns ca 2 000 orkesterverk deponerade av *SOR*. Enligt *SOR* är detta notmaterial grunden för landets hela konsertverksamhet med orkestermusik och solokonsertter med orkester. Även om *SOR* bekostar inköp, bindning och information betyder den service Musikaliska akademiens bibliotek ger orkesterföreningarna mycket för förbundet och musikalivet. Att *SOR* och orkesterföreningarna även i fortsättningen kommer att ha det helt dominerande inflytandet över bibliotekets bestånd av orkestermaterial, nyanskaffning och skötsel av materialet är så betydelsefullt, att det inte kan förbigås i förhandlingarna om ett statligt övertagande av bibliotekets bestånd. *SOR* anser att garanti måste ges för att beståndet konti-

nuerligt restaureras och tillförs nya verk. Utan garantier för att materialhanteringen också fortsättningsvis möter orkestrarnas önskemål, torde SOR inte kunna ställa sig bakom ett överförande till ny huvudman. Vård, inköp och bindning drar stora kostnader och de personalkostnader som biblioteket f. n. svarar för är en förutsättning för denna service till orkesterverige.

Kungl. biblioteket ifrågasätter om en omprövning bör ske mellan de tre institutionernas samlingar. Enligt kommitténs förslag bör den blivande myndigheten bestå av tre institutioner för resp. biblioteks-, musei- och dokumentationsverksamhet på musikområdet. Enligt kungl. biblioteket torde detta logiskt leda till vissa överföringar av material. Ett uppdrag att lägga fram förslag i denna fråga bör ges åt den föreslagna organisationskommittén. Det synes t.ex. knappast finnas någon naturlig gräns mellan Musikaliska akademiens biblioteks handskriftsamling och Musikmuseets arkiv.

Namnfrågan

Kommittén har inte funnit någon lämplig benämning på den nya övergripande myndigheten utan hänskjuter frågan till vidare belysning såväl inom de berörda institutionerna som i den fortsatta beredningen av omorganisationen. *Delegationen för vetenskaplig och teknisk informationsförsörjning* anser att en benämning bestående av alla tre institutionsnamnen uppräddade blir alltför lång och svår att uppfatta. Ett sammanfattande namn bör eftersträvas. Ett möjligt alternativ skulle kunna vara svensk musikedokumentation. När biblioteket skiljs från akademien bör institutionen givetvis få en mer adekvat benämning som klarare anger att det är fråga om ett offentligt bibliotek, t.ex. statens musikbibliotek. Svenskt musikhistoriskt arkiv bör enligt delegationens mening också ändra namn i samband med omorganisationen. Benämningen arkiv är knappast adekvat i sammanhanget.

Universitetet i Lund föreslår att den nya myndigheten kallas statens musikcentrum med avdelningarna musikbiblioteket (alt. statens musikbibliotek), musikmuseet (alt. statens musikmuseum) och musikarkivet (alt. statens musikarkiv).

Musikaliska akademien hävdar att Musikaliska akademiens bibliotek också i fortsättningen bör heta Musikaliska akademiens bibliotek, som fallet är beträffande t.ex. Vetenskapsakademiens bibliotek inom Stockholms universitetsbibliotek eller Vitterhetsakademiens bibliotek inom riksantikvarieämbetet.

Musikhistoriska museet förutsätter att den vid museet sedan några år tillämpade namnformen Musikmuseet även fortsättningsvis kan gälla. *LO* anser att statens musikbibliotek bör kunna övervägas som namn för biblioteket.

Personalfrågor

Musikaliska akademien konstaterar att ingenting nämnts i kommitténs förslag om personalen vid akademiens kansli. Det är enligt akademien skä-

ligt att dessa personer behandlas ur ett helhetsperspektiv och att så sker innan den nya myndigheten skapas.

SACO/SR framhåller att personalens nuvarande anställningsförhållanden framstår som helt oacceptabla. Det är därför viktigt att den föreslagna organisationskommittén snarast kan komma igång med sitt arbete. Vidare anser SACO/SR att den föreslagna organisationen med en gemensam kanslifunktion skapar behov av förstärkning med en kvalificerad handläggare för bl. a. personaladministrativa frågor och beredning åt styrelsen.

Lokalfrågor

Av de remissinstanser som har uttalar sig om institutionernas lokalproblem kan nämnas bl.a. *byggnadsstyrelsen*, *statens kulturråd*, *Musikaliska akademien* och *Musikhistoriska museet*. *Byggnadsstyrelsen* anser att expansionsmöjligheter saknas i nuvarande lokaler för Svenskt musikhistoriskt arkiv och för Musikmuseet. *Musikaliska akademins* bibliotek kan genom omdisposition eventuellt få ett visst lokaltillskott i utrikesministerhotellet eller i Kjellbergsgata fastigheten. En samförläggning av de tre institutionerna kan inte åstadkommas på kort sikt. För att närmare kunna ta ställning till lokalbehovet krävs en grundlig utredning av lokaliseringsförutsättningar, kontaktbehov m.m. i den nya organisationen. *Statens kulturråd* framhåller att det är viktigt att bibliotekets lokalbehov kan tillgodoses på ett sätt som är tillfredsställande för såväl personalen som för allmänheten och anser att det är lämpligt att kulturrådets LUP-delegation ges i uppdrag utarbeta ett lokalprogram för myndigheten. *Musikaliska akademien* vill starkt understryka vikten av att lokalsituationen både vid akademien och de berörda institutionerna snarast får sin lösning. *Musikhistoriska museet* anser bl.a. att det bör ankomma på den nya organisationskommittén att söka en lösning för de otillfredsställande lokalförhållanden som råder både vid biblioteket och vid institutionerna i Kronobageriet.

Resurser och anslagskonstruktion

Enligt kommitténs förslag beräknas *Musikaliska akademins* verksamhet i fortsättningen finansieras genom ett särskilt statsbidrag till akademien. *Musikaliska akademien* utgår ifrån att formen och storleken på detta statsbudgetanslag blir föremål för särskilda överläggningar med akademien.

RRV har inget att erinra mot kommitténs förslag till anslagskonstruktion och förutsätter att organisationskommittén får i uppdrag att beräkna medelsbehovet och utarbeta förslag till personalorganisation.

Musikaliska akademins framtida uppgifter

Statens kulturråd framhåller beträffande akademins framtida uppgifter att det är viktigt att ansvarsfördelningen gentemot andra myndigheter och institutioner med liknande uppgifter klarläggs. Detta gäller t.ex. utlandsverksamheten, där också Rikskonserter har viktiga uppgifter, och forskningen, där universitet och högskolor är verksamma.

Musikaliska akademien framhåller att det inte finns anledning att ifrågasätta huvuddragen av utredningens förslag. Däremot anser akademien att det på särskilda punkter för akademins egen del kvarstår en lång rad frågor att lösa i samråd med utbildningsdepartementet och andra berörda instanser. Akademien måste tillförsäkras garantier att den nya musikmyndigheten ges en sådan organisation att musikkivets intressen tillgodoses och att akademins framtida verksamhet tryggas. Inte minst gäller detta ekonomi och personal vid akademins kansli.

LO konstaterar att om kommitténs förslag genomförs leder det till att Musikaliska akademiens framtida uppgifter till en del blir annorlunda än tidigare. *LO* betonar att valet av uppgifter och den roll som akademien vill spela skall akademien själv fastställa. Det vore dock av värde om akademien i analysen av de framtida insatserna tog hänsyn till de insatser som andra organ och organisationer gör på området. Därmed kan eventuella kollisioner undvikas. Ett sådant hänsynstagande skulle troligen också ha positiva effekter och stärka akademins ställning i musikkivet.

Innehåll

Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 20 mars 1980	2
1 Inledning	2
2 Föredragandens överväganden	3
3 Hemställan	6
4 Beslut	6

Bilagor

1 Sammanfattning av betänkandet (Ds U 1979:17)	7
2 Sammanställning av remissyttranden över betänkandet (Ds U 1979:17)	18

